

- *1G (generacja) – oparte o sygnał analogowy;*
- *2G – obsługuje połączenia telefoniczne, krótkie wiadomości tekstowe i niewielkie ilości danych w protokole o nazwie MMS*
GSM (Global System for Mobile Communications) – usługi związane z transmisją głosu, danych oraz wiadomości w formie tekstowej lub multimedialnej.
- *3G – umożliwia jeszcze przegląd stron HTML, oglądanie filmów i słuchanie muzyki*
UMTS (Universal Mobile Telecommunications System)

- *LTE (Long Term Evolution) – poprawa prędkości bezprzewodowych łącz w celu zaspokojenia rosnącego popytu*
- *4G – około pięć razy szybsza niż 3G, maksymalna prędkość pobierania 100 Mb/s*
- *5G ma być około trzy razy szybsze niż 4G, zapewniając transmisję na minimalnym poziomie 450 Mb/s aż do 10 000 Mb/s.*

- *Bluetooth* – technologia bezprzewodowej komunikacji krótkiego zasięgu pomiędzy różnymi urządzeniami elektronicznymi, takimi jak klawiatura, komputer, laptop, telefon itp.
- *Standard IEEE 802.15*
- *Częstotliwość 2,4 GHz;*
- *Szybkość do 2,1 Mb/s*

- **NFC** (*near-field communication*) – krótkoza-
sięgowy standard komunikacji bezprzewodo-
wej pozwalający na wymianę danych na od-
ległość do 20 centymetrów.
- Dosyć niska szybkość transferu danych do
400 kb/s.
- Odczytywanie znaczników NFC.
- Przesyłanie danych między urządzeniami.
- Inicjowanie zaplanowanych działań.
- Płatności zbliżeniowe.

- *Netykieta jest to zbiór zasad kultury obowiązującej wszystkich(!) w Internecie.*
- *Służyć ma uświadomieniu bądź przypomnieniu pewnych zasad obowiązujących w społeczności internautów.*
- *3 główne zasady:*
 - ☐ *Myśl!*
 - ☐ *Nie działaj na czyjaś szkodę!*
 - ☐ *Nie nadużywaj!*

■ *E-mail*

- ☐ Odbieraj pocztę codziennie.
- ☐ Pisz listy w formacie tekstowym, a nie HTML.
- ☐ Nie przesyłaj pocztą elektroniczną dużych plików.
- ☐ Gdy rozsyłasz pocztę do grupy osób, korzystaj z pola BCC czyli UDW (Ukryty do Wiadomości), gdyż nie każdy sobie życzy by jego adres e-mail został ujawniony innym adresatom.
- ☐ Dostosuj formę wiadomości do statusu odbiorcy.
- ☐ Zawsze podpisuj wysyłane wiadomości.

■ *Komentarze i dyskusje*

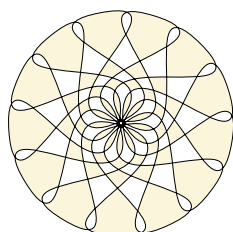
- ☐ Pisz rzeczowo i konkretnie, tak ażeby każdy Cię zrozumiał.
- ☐ Nie obrażaj nikogo.
- ☐ Zanim publicznie kogoś ocenisz w jakikolwiek sposób, prze-myśl to na spokojnie i dwukrotnie.
- ☐ Unikaj wpisów mocno nacechowanych emocjonalne.
- ☐ Pamiętaj, że w Internecie nikt nie jest anonimowy!

WSTĘP DO INFORMATYKI I ROK MATEMATYKI

Część 10

Bezpieczeństwo informacji

■ *Zagrożenia fizyczne.*

- Awaria sprzętu.
- Przypadkowe lub zamierzone uszkodzenie/zniszczenie sprzętu.
- Utrata (zgubienie lub kradzież) sprzętu.

■ *Zagrożenie danych.*

- Nielegalne kopiowanie informacji.
- Działanie szkodliwych programów.
- Kradzież lub uszkodzenie informacji.

- *Archiwizacja - tworzenie kopii zapasowych.*
- *Bezpieczne przechowywanie kopii zapasowych.*
- *Stosowanie programów antywirusowych.*
- *Instalowanie wyłącznie programów pochodzących z zaufanych źródeł.*
- *Unikanie stron www, które żądają zainstalowania dodatkowego, niesprawdzonego oprogramowania (np. nietypowych wtyczek), czy logowania, bez protokołu HTTPS*
- *Fizyczna likwidacja danych przed "złomowaniem" nośników (płyt CD, DVD, HD, itp).*

- *Konto z uprawnieniami administratora stosować tylko, do konfiguracji komputera i instalowania programów.*
- *Dla wszystkich użytkowników korzystających z komputera tworzyć oddzielne konta standardowe (z ograniczonymi uprawnieniami).*
- *Chronić wszystkie konta mocnymi hasłami.*
- *Zainstalować zaporę osobistą, ochronę antywirusową, antyspamową oraz przed oprogramowaniem typu „spyware”.*
- *Wyłączyć tryb HTML otwierania wiadomości e-mail w programie obsługującym pocztę.*

- *Do zarządzania siecią WiFi należy używać połączenia przewodowego.*
- *Ograniczyć moc transmisji.*
- *Wyłączać router gdy nie jest używany.*
- *Stosować filtrowanie adresów MAC.*
- *Stosować szyfrowanie WPA2 (Wi-Fi Protected Access).*
- *Stosować długie hasła.*

■ *Nie należy używać*

- nazw użytkowników jako hasła (np. admin, admin1),
- informacji związanych z własną osobą np. imion, nazwisk, dat urodzin,
- nazw własnych ani słów języka naturalnego,
- tego samego hasła do różnych serwisów.

■ *Każde hasło powinno*

- składać się z małych i wielkich liter, cyfr i znaków specjalnych,
- wyglądać jak losowy ciąg znaków,
- być długości co najmniej 8 znaków; czym dłuższe hasło tym trudniej je złamać.

■ *Nie zapamiętywać haseł w systemie*

- *Wirusy, robaki, trojany, spyware, ransomware*
- *Wirus – w ogólności segment programu, który dokleja się do innych programów w systemie,*
- *reprodukuje się wyłącznie w zasobach lokalnych danego komputera,*
- *nie może samodzielnie atakować innych maszyn,*
- *może się dostać do innego komputera poprzez płytę CD, pendrive lub zainfekowany plik w załączniku wiadomości e-mail,*
- *dokonuje aktów wandalizmu*

- *niezależny program, który rozpowszechnia się w sieci,*
- *transmituje własne kopie po sieci,*
- *sam się powiela lub dokonuje aktów wandalizmu,*
- *załączniki e-maili, strony z udostępnianymi plikami, linki do zainfekowanych stron www,*
- *zużywa dużą ilość pamięci komputerowej,*
- *lub obciąża przepustowość, urządzenia przestają reagować na polecenia.*

- *nazwa pochodzi od konia trojańskiego,*
- *udaje, że jest użyteczny lub pomocny,*
- *w rzeczywistości uszkodza komputer i kradnie dane,*
- *zainfekowany komputer może działać wolniej z powodu obciążenia procesora,*
- *rozprzestrzenia się za pośrednictwem zainfekowanego załącznika e-mail,*
- *lub jest częścią pobieranych plików z darmowymi grami, aplikacjami, filmami i kartkami z życzeniami.*

- *program szpiegujący; spy – szpieg,*
- *gromadzi informacje o użytkowniku: jego zwyczaje w Internecie, czy poufne dane,*
- *korzysta z Internetu, aby przekazać te informacje osobom trzecim bez wiedzy użytkownika,*
- *np. keylogger wysyła na wskazany adres informację o każdym wciśnięciu klawisza,*
- *na ogół powiązany z innym oprogramowaniem, np. przy pobieraniu darmowej muzyki lub filmów,*
- *może też być instalowane podczas otwierania załączników e-mail.*

- odbiera dostęp do plików poprzez ich zaszyfrowanie; *ransom* – okup,
- po ataku, w zamian za przywrócenie dostępu do danych, przestępcy żądają zapłaty okupu,
- atakujący umieszczają złośliwy odnośnik lub załącznik w wiarygodnej, lecz fałszywej wiadomości e-mail,
- zaszyfrowane zostają dokumenty, fotografie, pliki projektowe, wrażliwe dane przedsiębiorstwa, itp.
- potencjalnym celem ataku może stać się zarówno firma, jak i osoba prywatna

- *typ ataku – za pomocą specjalnie spreparowanych wiadomości przestępca nakłaniają ofiarę do wykonania określonej czynności,*
 - otwarcie zainfekowanego załącznika,
 - podanie hasła na niezaufanej stronie,
 - kliknięcie w złośliwy link,
- *wiadomości te wzbudzają zaciekawienie, pożądane emocje i chęć podjęcia natychmiastowego działania,*
- *wyłudzanie prywatnych danych (np. haseł do kont bankowych lub witryn internetowych, numerów kart kredytowych),*
- *Trojan oraz ransomware w kampanii podszywającej się pod InPost*

- *Udostępnianie zbyt wielu informacji o swoich zamierzeniach i planach.*
- *Udostępnianie zbyt wielu informacji o sytuacji materialnej.*
- *Lekceważenie ochrony wizerunku własnego i innych osób.*
- *Internet nie zapomina!!!*
Najlepiej założyć:
Cokolwiek co umieszczamy w sieci stanie się kiedyś dostępne publicznie.

- *CERT (Computer Emergency Response Team) – Grupa Reagowania w Nagłych Wypadkach Komputerowych,*
- *utworzona w listopadzie 1988 po pierwszym ataku robaka w Internecie,*
- *internetowy „strażnik” bezpieczeństwa.*
- *Obowiązki:*
 - *analiza problemów związanych z bezpieczeństwem,*
 - *wydawanie ostrzeżeń związanych z bezpieczeństwem,*
 - *prowadzenie kampanii uświadamiających w celu zwiększenia bezpieczeństwa Internetu.*
- *CERT Polska jest częścią NASK,*
- *Kampania **STÓJ.POMYŚL.POŁĄCZ.***

Korzystano z

299

■ *Wikipedia*

■ *CERT Polska*

■ *NASK*

Koniec

